

Olsztyn, 17.05.2023

Ks. dr hab. Sławomir Ropiak, prof. UWM
Wydział Teologii
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Opinia promotora rozprawy doktorskiej Pana mgr. lic. Jarosława Michalczuka, pt. *Model rodziny katolika zaangażowanego w duszpasterstwo parafialne na przykładzie nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej, akolitów i ich małżonek w archidiecezji warmińskiej, Olsztyn 2023, ss. 341.*

W dysertacji podjęto problematykę laikatu w kontekście przemian dokonujących się w celebracjach liturgicznych na terenie archidiecezji warmińskiej. Specyfiką zaprezentowanej pracy naukowej jest niemal pionierska refleksja nad zjawiskiem pojawienia się świeckich mężczyzn rozdających Komunię świętą w parafiach i ich rodzinnych uwarunkowaniach. Ważność takiego ujęcia problemu dopiero rozpoczyna systematyczną i metodyczną dyskusję nad rzeczywistością akolitów stałych w polskich rzymskokatolickich diecezjach i parafiach. Nadzwyczajni szafarze Komunii świętej, nawet przyjmujący posługę stałego akolity, żyją w małżeństwie (poza nielicznymi wyjątkami). Ta nietradycyjna sytuacja w Kościele w Polsce wyznacza nowatorskie perspektywy badawcze i poszerza duszpasterstwo liturgiczne o kontekst rodzinny, wynikający nie z sakramentu kapłaństwa, ale z sakramentu małżeństwa.

W wyniku konsekwentnie przeprowadzanych badań sformułowano odpowiedzi na pojawiające się pytania na styku małżeństwa, liturgii, postaw i posługi świeckich wobec Komunii świętej. Rezultaty, w postaci postulowanych wniosków przydatnych w formacji aktywnego laikatu, osiągnięto dzięki refleksji nad nauczaniem Kościoła i konfrontacji teologicznych treści z życiowym doświadczeniem małżeństw aktywnych w apostołstwie.

Wartościowym źródłem badawczym są ankiety oddzielnie przeprowadzone wśród warmińskich nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej i akolitów stałych oraz ich małżonek. Zebrane odpowiedzi respondentów zarówno mężczyzn, jak i kobiet, zilustrowane odpowiednimi wykresami, naświetlają dużą różnorodność zjawisk rodzinnych i złożoność problemów małżeńskich, z którymi spotykają się świeccy, nadzwyczajni szafarze Komunii świętej i akolici stali, w odróżnieniu od prezbiterów żyjących w celibacie.

Oryginalnością powyższej dysertacji jest docenienie piękna i bogactwa sakramentalnej rzeczywistości stanu świeckiego z jego rodzinną tożsamością i uwarunkowaniami. Dodatkowym walorem, uzyskanym w powyższej rozprawie, jest jej charakter teologiczny, naświetlający kontekst Bożego objawienia i katolickiego depozytu wiary w konkretnym życiu wybranej grupy, którą łączy soteriologiczny porządek urzeczywistniany w Eucharystii, małżeństwie i świadectwie wobec otoczenia.

Dysertacja składa się z pięciu rozdziałów: 1) Rodzina oparta na fundamencie sakramentu małżeństwa; 2) Rodzina tworząca domowy Kościół; 3) Rodzina a eklezjalna wspólnota akolitów i nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej; 4) Rodzinne świętowanie niedzieli zakorzenione w Eucharystii; 5) Rodzina wobec zewnętrznego świata.

W całej rozprawie zastosowano prawidłowy sposób cytowania dokumentów i publikacji oraz odpowiednio zaprezentowano bibliografię. W aneksie zamieszczono szablony ankiet i wykaz wykresów. Styl pisania jest poprawny. Zarówno treść, jak i strona edytorska spełniają standardy pracy doktorskiej.

X. Sławomir Ropiak